

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 6 juni 2018

423/2018

Lag

om ändring av lagen om rättegång i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) 5 a kap. 5 §, sådan den lyder i lag 243/2006,

ändras 5 kap. 10 a §, 5 a kap. 1 § 1 mom. 4 punkten och 2 § 1 mom., 6 kap. 7 § 2 mom. samt 11 § 2 och 3 mom., 7 kap. 4 § 1 mom. samt 5 och 14 a §, 8 kap. 3 §, 11 § 1 mom. samt 12 och 13 §,

av dem 5 kap. 10 a §, 5 a kap. 1 § 1 mom. 4 punkten och 2 § 1 mom., 6 kap. 11 § 2 mom. och 7 kap. 14 a § sådana de lyder i lag 243/2006, 6 kap. 7 § 2 mom. sådant det lyder i lag 733/2015, 8 kap. 11 § 1 mom. sådant det lyder i lag 759/2010 och 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 382/2003 och 455/2011, samt

fogas till 5 a kap. 3 §, sådan den lyder i lag 243/2006, ett nytt 4 mom. och till 8 kap. en ny mellanrubrik före 13 § som följer:

5 kap.

Om väckande av åtal

10 a §

Ett sammanträde för muntlig förberedelse kan också hållas per telefon eller med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan tala med varandra, om domstolen anser att detta är ändamålsenligt.

5 a kap.

Om avgörande av mål utan huvudförhandling

1 §

Ett mål kan avgöras utan att huvudförhandling hålls (*skriftligt förfarande*), om

4) målsäganden vid förundersökningen har meddelat att han eller hon inte har några anspråk i målet eller att han eller hon samtycker till att målet behandlas i skriftligt förfarande, och

2 §

Om förundersökningen eller andra omständigheter ger anledning att anta att det finns förutsättningar för skriftligt förfarande, ska svaranden i samband med delgivningen av stämningen, stämningsansökan och ett sådant anspråk som avses i 3 kap. 10 § uppmanas

att skriftligen inom 14 dagar från delgivningen meddela tingsrätten om han eller hon erkänner den gärning som anges i åtalet samt avstår från sin rätt till muntlig förhandling och samtycker till att målet avgörs i skriftligt förfarande. Svaranden ska samtidigt upplysas om arten av och den maximala storleken på det straff som åklagaren föreslår. Svaranden ska även upplysas om vad samtycket innebär för behandlingen av målet.

3 §

På avgivande av en muntlig utsaga eller ett muntligt svaromål med anlåtande av en teknisk metod för dataöverföring tillämpas vad som föreskrivs i 8 kap. 13 §.

6 kap.

Om huvudförhandling

7 §

Målsäganden kan delta i behandlingen så att en part eller någon annan person inte är närvarande med iakttagande av vad som föreskrivs i 17 kap. 51 § i rättegångsbalken.

11 §

Även om målet har varit uppskjutet mer än 30 dagar behöver ingen ny huvudförhandling hållas, om det med hänsyn till målets omfattning eller art eller av andra särskilda skäl anses onödigt och det kan anses att huvudförhandlingen har hållits i ett sammanhang trots uppskovet och avbrottet.

Om huvudförhandlingen har varit uppskjuten för undersökning av svarandens sinness tillstånd, behöver ingen ny huvudförhandling hållas, även om förhandlingen har varit uppskjuten en längre tid än vad som föreskrivs i 1 mom.

7 kap.

Om behandlingen av brottmål där målsäganden ensam för talan

4 §

Om en stämningsansökan är bristfällig, oklar eller oredig ska målsäganden uppmanas att inom utsatt tid korrigera ansökan, om det är behövt för den fortsatta förberedelsen. Målsäganden ska samtidigt underrättas om på vilket sätt ansökan är bristfällig, oklar eller oredig och om att talan kan avvisas eller förkastas om målsäganden inte följer uppmaningen.

5 §

Domstolen ska avvisa talan, om målsäganden inte följer den uppmaning som avses i 4 § och stämningsansökan är så bristfällig, oklar eller oredig att den inte duger som grund för en rättegång, eller om domstolen av något annat skäl inte kan pröva talan.

Domstolen ska förkasta talan genom dom till den del den är uppenbart orgrundad.

14 a §

Ett sammanträde för muntlig förberedelse kan också hållas per telefon eller med anlåtande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan

kontakt att de kan tala med varandra, om domstolen anser att detta är ändamålsenligt. Då tillämpas inte bestämmelserna om avgörande av ett mål på grund av en parts utevaro.

8 kap.

Om parterna

3 §

En svarande kan inte dömas till straff om svaranden inte har hörts personligen eller inte har företräts av ett rättegångsombud vid huvudförhandlingen.

Svaranden ska dock vara personligen närvarande vid huvudförhandlingen i tingsrätten eller hovrätten till den del som domstolen anser att svarandens närvaro är behövlig för utredningen av målet eller av något annat skäl. En svarande som är yngre än 18 år får inte dömas till fängelsestraff, om han eller hon inte har hörts personligen vid huvudförhandlingen.

Svaranden ska vara personligen närvarande vid den huvudförhandling där åtalet för det brott för vilket svaranden är häktad behandlas. Svaranden ska vara personligen närvarande vid huvudförhandlingen i tingsrätten också om han eller hon åtalas för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år. Domstolen kan dock besluta att svarande som avses i detta moment inte behöver vara närvarande under hela huvudförhandlingen.

11 §

Trots bestämmelserna i 3 § kan målet prövas och avgöras trots svarandens utevaro, om svarandens närvaro inte är behövlig för utredningen av målet och svaranden har kallats till domstolen vid äventyr av sådan påföljd. Svaranden kan i så fall dömas till ordningsbot, böter eller fängelse i högst tre månader och till en förverkandepåföljd på högst 10 000 euro.

12 §

Trots bestämmelserna i 3 § kan målet med svarandens samtycke prövas och avgöras trots svarandens utevaro, om svaranden har kallats till domstolen vid äventyr av sådan påföljd och svarandens närvaro inte är behövlig för utredningen av målet. Svaranden kan då inte dömas till strängare straff än fängelse i nio månader.

Anlitande av en teknisk metod för dataöverföring

13 §

En part i ett brottmål får delta i muntlig förhandling med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i förhandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra, om parten samtycker till det och domstolen anser att det är lämpligt. På hörande av svaranden och målsäganden i bevissyfte med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring tillämpas dock 17 kap. 52 och 56 § i rättegångsbalken.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas även på svarandens eller målsägandens lagliga företrädare och, med svarandens eller målsägandens samtycke, på svarandens eller målsägandens rättegångsbiträde eller rättegångsombud.

Som sådan personlig närvaro vid muntlig förhandling som avses i detta kapitel betraktas även deltagande i muntlig förhandling med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om inkallande samt om tvångsmedel och om påföljder för utevaro tillämpas även på deltagande i muntlig förhandling med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring vid en annan domstol eller hos en annan myndighet.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas inte på erkännanderättegångar som avses i 5 b kap. Bestämmelser om anlitande av en teknisk metod för dataöverföring vid sammanträden för muntlig förberedelse finns i 5 kap. 10 a § och 7 kap. 14 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Helsingfors den 1 juni 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Justitieminister Antti Häkkinen